

Fremtidens fiskeforvaltning

Om å stå på egne bein etter reetableringen.

Statkrafts rolle i Vefsna

- Pålagte utsettinger av 15 000 smolt fra 1966.
- Vefsna smittet av Gyrodactylus Salaris 1978.
- Pålegg om genbankdrift fra 1996.
- Pålegg om fortsatt genbankdrift og produksjon av rogn til Vefsna 2005-2015.
- Påleggsforhandlinger for videre reetablering av Vefsna pågår i disse dager.

Statkrafts rolle i Vefsna

- Bredt samarbeid om produksjon av fisk fra 2007.
- Ny innsamling av stamfisk 2010-2013.
- Reetablering 2013-2023. Reetableringsplan.
- Fleksible pålegg.
- Mål for reetableringen. En livskraftig laksestamme med et høstbart overskudd.
- Undersøkelser og dokumentasjon.

Reetablering i Ranaelva og Røssåga

Hva er erfaringene fra 10 år med reetablering?

- Rognplanting har kun bidratt med 5-10 % målt på voksen laks fanget i elvene de siste 3-4 årene.
- Rognplanting har utgjort ca 50 % av rognmengden i elva (Ranaelva) for disse årsklassene !
- Har “kultivert” avkom lav suksess når elva begynner å fylles av ungfisk fra naturlige gytinger?
- Imidlertid; -Godt tilslag på smoltutsetninger og rognplanting de første årene, viktig for “kick-start”!

Erfaringer med lokal forvaltning

- Hva er erfaringene etter 10 år med reetablering.
- Rana. Godt fungerende lokal forvaltning. Stor grad av fangstrappertering, otolitter og skjellprøver.
- Røssåga. Dårlig fungerende fungerende lokal forvaltning. Lav fangstrappertering. Minimalt med skjellprøver og otolitter.

Reetableringsfasen

- Ikke ordinært fiske. Kun for dokumentasjon.
- Mest mulig fisk bør få gyte naturlig.
- Undersøkelser for å dokumentere effekt av reetableringen, kvantitativt og kvalitativt er nødvendig for å evaluere resultat av reetableringen og for om nødvendig endre utsettingsstrategi.
- Utsettinger/ naturlig rekruttering.

Fra reetablering til lokal forvaltning.

- Samarbeid og felles målforståelse. Det er mange aktører involvert.
- Kultiveringsplan. Reetableringsplan.
- Fisketrapper.
- Overordnet driftsplan for vassdraget. Når bør denne være på plass.
- Kultiveringsplanen som en del av driftsplanen.

Lokal forvaltning

- God lokal forvaltning og forståelse er helt nødvendig for å nå målet om en høstbar laksebestand.
- Rettighetshaverene må ha et eierskap til driftsplanen.
- Ureglementert fiske og behovet for oppsyn.

Fiske-trappene

- Reetablering av Vefsna er avhengig av velfungerende fiske-trapper. Aller viktigst er trappa i Laksforsen.
- Ei ny trapp i Laksforsen må stå ferdig til friskmelding av vassdraget slik at reetablering oppstrøms Laksforsen kan starte så raskt som mulig.

Hva er ei moderne laksetrapp?

- Kan registrere all oppvandrene laks forbi Laksfors.
- Kan brukes til å sortere ut all uønsket fisk.
- Kan ved behov brukes til behandling av fisk.
- Kan bli en turistattraksjon.

Fiske

- Regulantens pålegg er en erstatning til almenheten for tapt fiskeproduksjon grunnet reguleringen.
- Er almenhetens adgang til vassdraget sikret?
- Har almenhetens adgang til vassdraget betydning for den totale forvaltningen av vassdraget?

Fiske

- Når starter et ordinært fiske?
- Ved oppnådd gytebestandsmål?
- Ved friskmelding?
- Vil det være gunstig å åpne for et kontrollert ordinært fiske styrt av lokal forvaltning i reetableringsfasen?

Samarbeid

- Arbeidet med reetablering av Vefsna har vært preget av samarbeid mellom flere aktører fra planlegging av behandling og frem til dag.
- Det gode samarbeidet bør forsette. Ingen enkeltaktør når målet om et vassdrag med et høstbart overskudd alene.

Til slutt.

- Vefsna kan igjen bli et av Norges beste laksevasdrag.
- Dette krever at alle involverte drar i samme retning.
- God lokal organisering og forvaltning er nøkkelen til suksess.
- Lykke til.